

2. Kako identificirati potencijalni neodobreni dio?

Svaka osoba koja vrši održavanje treba izvršiti procjenu snabdjevača i formirati listu odobrenih snabdjevača (*qualified suppliers*).

Sljedeći kriteriji mogu biti korisni prilikom te procjene:

1. Nerazumno niske cijene - ako su cijene značajno niže od cijena drugih snabdjevača istog dijela;
2. Sumnjivo brza usluga - ako je vrijeme isporuke za dio kojeg nema na skladištu značajno kraći nego kod drugih snabdjevača;
3. Nedostatak podataka - ako snabdjevač nije u mogućnosti ili ne želi da potvrdi usklađenost dijela sa standardima;
4. Nekompletnost dokumentacije - ako snabdjevač nije u mogućnosti da dostavi dokumentaciju koja potvrđuje da je dio odobren.

3. Šta uraditi u slučaju dvoumljenja?

- izvršiti pregled pakovanja proizvoda: da li postoje oštećenja, da li je dio isporučen od drugog snabdjevača i da li postoje naljepnice o pošiljatelju dijela;
- uporediti narudžbe sa potvrdama o isporuci, kako bi se provjerio prijem traženog fabričkog broja proizvoda (*part number*), kao i ispravne dokumentacije o istoriji komponente (*component history card*);
- razviti sistem praćenja skladišnog (*shelf life*) i upotrebnog životnog vijeka (*service life*), s ciljem sprječavanja nenamjernog korištenja dijela kojemu je istekao vijek;
- provjeriti da oznake za identifikiranje dijela nisu mijenjane ili falsifikovane;
- pregledati dijelove na vizuelne defekte ili abnormalnosti: izmijenjeno ili neobičajeno stanje površine, neodostatak ili nepotpuna površinska zaštita, bilo kakav vidljiv pokazatelj prethodne upotrebe, nova boja, postojeće ogrebotine, korozija ili bilo koji znak pokušaja neovlaštene opravke dijela;
- izvršiti audit snabdjevača s ciljem provjere da li su uspostavljeni i održavani zahtjevi kvaliteta specificirani u narudžbi.

4. Koji su elementi neophodni za sprječavanje ulaska neodobrenih dijelova u sistem?

- pravilno kvalificirano osoblje za prijem dijelova;
- odobravanje i nadzor snabdjevača;
- odobravanje i nadzor organizacija za održavanje dijelova;
- stalno informiranje o pojavi neodobrenih dijelova na web stranicama civilnih zrakoplovnih vlasti.

Temeljem članka 16. i 61. stavak (2) Zakona o upravi ("Službeni glasnik BiH", broj 32/02 i 102/09) i članka 14. stavak (1) Zakona o zrakoplovstvu Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", broj 39/09), članka M.A.202 i 145.A.60 Pravilnika

o kontinuiranoj plovidbenosti zrakoplova i aeronautičkih proizvoda, dijelova i uređaja, te o odobravanju organizacija i osoblja koje se bavi ovim poslovima ("Službeni glasnik BiH", broj 44/14 i 94/15), članka M.A.202 i 145.A.60 Pravilnika o kontinuiranoj plovidbenosti zrakoplova i aeronautičkih proizvoda, dijelova i uređaja, te o odobravanju organizacija i osoblja koje se bavi ovim poslovima i nisu obuhvaćeni EASA propisima ("Službeni glasnik BiH", broj 93/15), generalni ravnatelj Direkcije za civilno zrakoplovstvo Bosne i Hercegovine donosi

INSTRUKCIJU O IZVJEŠĆIVANJU O NEODOBRENIM ZRAKOPLOVNIM DIJELOVIMA

Članak 1.
(Predmet)

Ovom instrukcijom se utvrđuje način izvješćivanja o neodobrenim dijelovima sukladno Pravilniku o izvješćivanju o događajima ("Službeni glasnik BiH", broj 57/15).

Članak 2.
(Pojam)

Pojam koji se upotrebljava u ovoj instrukciji ima sljedeće značenje:

Neodobreni dio ("Unapproved part") - Proizvod, dio, uređaj ili materijal za koji postoji namjera ugradnje na certificirani zrakoplov ili zrakoplovni proizvod, a koji nije:

- a) proizveden prema odobrenim procedurama; ili
- b) usklađen sa odobrenim dizajnom tipa; ili
- c) usklađen sa tehničkim specifikacijama ili prihvaćenim standardima u industriji (npr. "standardni dijelovi").

Članak 3.

(Izvješćivanje o neodobrenim dijelovima)

Sva pravna ili fizička lica uključena u procese vođenja kontinuirane plovidbenosti, održavanja zrakoplova ili komponenti, skladištenja ili distribucije zrakoplovnih proizvoda, dijelova, uređaja ili materijala trebaju izvijestiti BHDCA i nositelja tipskog certifikata o pojavi neodobrenih dijelova, na obrascu koji je naveden u Dodatku I ove instrukcije.

Članak 4.
(Savjetodavni materijal)

Savjetodavni materijal naveden je u Dodatku II ove instrukcije.

Članak 5.
(Stupanje na snagu)

Ova instrukcija stupa na snagu osmog dana od dana objave u "Službenom glasniku BiH".

Broj 1-3-02-911-1/16
07. prosinca 2016. godine
Banja Luka

Generalni ravnatelj
Đorđe Ratkovića, v. r.

Dodatak I – Образац: Izvješće o neodobrenim dijelovima

	Adresa / Адреса / Address:
	Direkcija za civilno zrakoplovstvo Bosne i Hercegovine Vojvode Pere Kreće bb 78000 Banja Luka, BiH
	Дирекција за цивилно ваздухопловство Босне и Херцеговине Војводе Пера Креће бб 78000 Бања Лука, БиХ
	Bosnia and Herzegovina Directorate of Civil Aviation Vojvode Pere Kreće bb 78000 Banja Luka, BiH
	Tel/Fax/Phone: +387 51 921 222. Fax: +387 51 921 520 e-mail: bhdca@bhdca.gov.ba www.bhdca.gov.ba

SUSPECTED UNAPPROVED PARTS REPORT / IZVJEŠĆE O NEODOBRENIM DIJELOVIMA

1. Date of This Report: <i>Datum izvješća:</i>	2. Part Name: <i>Naziv dijela:</i>	
3. Part No: <i>Kataloški broj dijela:</i>	4. Serial No: <i>Serijski broj dijela:</i>	
5. Aircraft Make / Model: <i>Tip /model zrakoplova:</i>	6. Quantity: <i>Količina</i>	7. Assembly Name & No: <i>Naziv i broj sklopa:</i>
8. Name & Address of Person(s) That Supplied or Repaired the Part: <i>Ime i adresa lica koje je isporučilo ili popravilo dio:</i>		
Name:..... Address:..... Naziv Adresa: City:..... State:..... Grad:..... Država: Phone/Telefon:.....		
9. Description of the issue (Include why you think the part(s) is not approved): continued on other side of form if required. <i>Opis situacije (Zašto smatrate da navedeni dijelovi nisu odobreni): nastaviti na drugoj strani ovog obrasca po potrebi.</i>		
10. Date Part(s) Was Discovered: <i>Datum otkrivanja neodobrenih dijelova:</i>		
11. Location Where Part Was Discovered: <i>Lokacija gdje su pronađeni neodobreni dijelovi:</i>		
Name:..... Address:..... Naziv Adresa: City:..... State:..... Grad:..... Država: Phone/Telefon:.....		
Check One Of The Following Applicable To The Person Who Discovered The Part: <i>Označi jedan od sljedećih kvadratića koji se odnosi na lice koje je pronašao neodobreni dio:</i>		
☐ Manufacturer / <i>Proizvođač</i> ☐ Supplier / <i>Dobavljač</i> ☐ Operator - CAMO / <i>Korisnik - CAMO</i> ☐ Approved Maintenance Organization / <i>Odobrena organizacija za održavanje</i> ☐ Foreign aviation authority / <i>Strane zrakoplovne vlasti</i> ☐ Other / <i>Ostalo</i>		
12. Reporter Name: <i>Podnositelj izvješća:</i>		
Name:..... Address:..... Naziv Adresa: City:..... State:..... Grad:..... Država: Phone/Tel:..... e-mail:.....		
13. ☐ Check here if you want your identity to be kept confidential <i>Označite ako želite da vaš identitet ne bude otkriven</i>		
14. ☐ Check this box if you request anonymity. Do not complete block 12. <i>Označite ako želite da vaš zahtjev bude anonimn. Ne popunjavajte dio pod točkom 12.</i>		

Dodatak II - Savjetodavni materijal

I. Šta sve spada u neodobrene dijelove (Suspected Unapproved Parts)?

Neodobreni dijelovi mogu biti:

- dijelovi odbačeni tijekom proizvodnje;
- dijelovi za koje nedostaje odgovarajuća dokumentacija;
- dijelovi koji nisu održavani sukladno odobrenim podacima (*maintenance data*) proizvođača;
- dijelovi koji nisu skladišteni na odgovarajući način;
- dijelovi koje je održavala, popravljala ili remontovala neodobrena pravna ili fizička osoba;
- dijelovi sa vojnih zrakoplova za koje ne postoji dokaz o usklađenosti sa civilnim standardima;

- dijelovi koje podugovarač, koji proizvodi dijelove za odobrenog proizvođača, pošalje izravno krajnjem korisniku bez ovlaštenja odobrenog proizvođača;
- krivotvoreni dijelovi, lažno predstavljeni kao da su dizajnirani i proizvedeni sukladno odobrenim procedurama;
- dijelovi kojima je istekao životni vijek utvrđen tijekom dizajna (*design life limit*) ili koji su nepopravljivo oštećeni, ali izmijenjeni i lažno predstavljeni kao odobreni dijelovi;
- dijelovi specificirani u ilustriranom katalogu dijelova (IPC - Illustrated Parts Catalogue), ali koji su bili proizvedeni, vraćeni ili povučeni a zatim obilježeni od neovlaštene osobe i snabdijevani sa dokumentacijom koja pogrešno navodi da su dijelovi originalni i

usklađeni sa odobrenim tipski dizajnom, odnosno, posebnim industrijskim standardom.

2. Kako identificirati potencijalni neodobreni dio?

Svaka osoba koja vrši održavanje treba izvršiti procjenu snabdjevača i formirati listu odobrenih snabdjevača (*qualified suppliers*).

Sljedeći kriteriji mogu biti korisni prilikom te procjene:

1. Nerazumno niske cijene - ako su cijene značajno niže od cijena drugih snabdjevača istog dijela;
2. Sumnjivo brza usluga - ako je vrijeme isporuke za dio kojeg nema na skladištu značajno kraći nego kod drugih snabdjevača;
3. Nedostatak podataka - ako snabdjevač nije u mogućnosti ili ne želi da potvrdi usklađenost dijela sa standardima;
4. Nekompletnost dokumentacije - ako snabdjevač nije u mogućnosti da dostavi dokumentaciju koja potvrđuje da je dio odobren.

3. Šta uraditi u slučaju dvoumljenja?

- izvršiti pregled pakiranja proizvoda: da li postoje oštećenja, da li je dio isporučen od drugog snabdjevača i da li postoje naljepnice o pošiljatelju dijela;
- usporediti narudžbe sa potvrđama o isporuci, kako bi se provjerio prijem traženog fabričkog broja proizvoda (*part number*), kao i ispravne dokumentacije o povijesti komponente (*component history card*);
- razviti sustav praćenja skladišnog (*shelf life*) i uporabnog životnog vijeka (*service life*), s ciljem sprječavanja nenamjernog korištenja dijela kojemu je istekao vijek;
- provjeriti da oznake za identifikiranje dijela nisu mijenjane ili falsificirane;
- pregledati dijelove na vizuelne defekte ili abnormalnosti: izmijenjeno ili neobičajeno stanje površine, neodostatak ili nepotpuna površinska zaštita, bilo kakav vidljiv pokazatelj prethodne uporabe, nova boja, postojeće ogrebotine, korozija ili bilo koji znak pokušaja neovlaštene opravke dijela;
- izvršiti audit snabdjevača s ciljem provjere da li su uspostavljeni i održavani zahtjevi kvalitete specificirani u narudžbi.

4. Koji su elementi neophodni za sprječavanje ulaska neodobrenih dijelova u sustav?

- pravilno kvalificirano osoblje za prijem dijelova;
- odobravanje i nadzor snabdjevača;
- odobravanje i nadzor organizacija za održavanje dijelova;
- stalno informiranje o pojavi neodobrenih dijelova na web stranicama civilnih zrakoplovnih vlasti.

ВИСОКИ СУДСКИ И ТУЖИЛАЧКИ САВЈЕТ БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ

1394

На основу члана 17. тачке 22., 25. и 26. Закона о Високом судском и тужилачком савјету Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ", бр. 25/04, 93/05, 48/07 и 15/08) и члана 22. Правилника о оријентационим мјерилима за рад тужилаца у тужилаштвима у БиХ ("Службени гласник БиХ", број 64/16), Високи судски и тужилачки савјет Босне и Херцеговине, на сједници одржаној 14.12.2016. године, донио је

ПРАВИЛНИК О ИЗМЈЕНИ ПРАВИЛНИКА О ОРИЈЕНТАЦИОНИМ МЈЕРИЛИМА ЗА РАД ТУЖИЛАЦА У ТУЖИЛАШТВИМА У БОСНИ И ХЕРЦЕГОВИНИ

Члан 1.

У Правилнику о оријентационим мјерилима за рад тужилаца у тужилаштвима у Босни и Херцеговини ("Службени гласник БиХ", број 64/16) врши се слиједећа измјена:

У члану 9. у ставу (2), иза ријечи "члановима" број 8. брише се, а ријеч "члановима" замјењује се ријечју "чланом".

Члан 2.

Све остале одредбе Правилника о оријентационим мјерилима за рад тужилаца у тужилаштвима у Босни и Херцеговини ("Службени гласник БиХ", број 64/16) остају непромијењене.

Члан 3.

Овај Правилник о измјени Правилника о оријентационим мјерилима за рад тужилаца у тужилаштвима у Босни и Херцеговини ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у "Службеном гласнику БиХ", а примјењује се од 1.1.2016. године.

Број 13-02-2-2132-5//2016

19. децембра 2016. године

Сарајево

Предсједник
Милан Тегелтија

На основу члана 17. тачке 22., 25. и 26. Закона о Високом судском и тужилачком вјећу Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ", бр. 25/04, 93/05, 48/07 и 15/08) и члана 22. Правилника о оријентационим мјерилима за рад тужилаца у тужилаштвима у БиХ ("Службени гласник БиХ", број 64/16), Високо судско и тужилачко вјеће Босне и Херцеговине, на сједници одржаној 14.12.2016. године, донijело је

ПРАВИЛНИК О ИЗМЈЕНИ ПРАВИЛНИКА О ОРИЈЕНТАЦИОНИМ МЈЕРИЛИМА ЗА РАД ТУЖИЛАЦА У ТУЖИЛАШТВИМА У БОСНИ И ХЕРЦЕГОВИНИ

Члан 1.

У Правилнику о оријентационим мјерилима за рад тужилаца у тужилаштвима у Босни и Херцеговини ("Службени гласник БиХ" број 64/16) врши се слиједећа измјена:

У члану 9. у ставу (2), иза ријечи "члановима" број 8. брише се, а ријеч "члановима" замјењује се ријечју "чланом".

Члан 2.

Све остале одредбе Правилника о оријентационим мјерилима за рад тужилаца у тужилаштвима у Босни и Херцеговини ("Службени гласник БиХ", број 64/16) остају непромијењене.

Члан 3.

Овај Правилник о измјени Правилника о оријентационим мјерилима за рад тужилаца у тужилаштвима у Босни и Херцеговини ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у "Службеном гласнику БиХ", а примјењује се од 1.1.2016. године.

Број 13-02-2-2132-5//2016

19. децембра 2016. године

Сарајево

Предсједник
Милан Тегелтија

На основу члана 17. тачке 22., 25. и 26. Закона о Високом судском и тужилачком вјећу Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ", бр. 25/04, 93/05, 48/07 и 15/08) и члана 22. Правилника о оријентационим мјерилима за рад тужилаца у тужилаштвима у БиХ ("Службени гласник БиХ", број 64/16),